

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA**

N A C R T

**PRIJEDLOG
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O DRŽAVNOM SUDBENOM VIJEĆU**

Zagreb, ožujak 2015.

PRIJEDLOG
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O DRŽAVNOM SUDBENOM VIJEĆU

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. i članka 124. stavka 9. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 85/2010. – pročišćeni tekst i 5/2014. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakon o Državnom sudbenom vijeću („Narodne novine“, broj 116/10, 57/11, 130/11, 13/13 i 28/13) donesen je 2010. nakon Promjena Ustava Republike Hrvatske kojima su, između ostalog, izmijenjene i odredbe članka 123. Ustava Republike Hrvatske kojim se Državno sudbeno vijeće uređuje kao samostalno i neovisno tijelo koje osigurava samostalnost i neovisnost sudbene vlasti u Republici Hrvatskoj.

Prema članku 123. Ustava Republike Hrvatske Državno sudbeno vijeće u skladu s Ustavom i Zakonom samostalno odlučuje o imenovanju, napredovanju, premještanju, razrješenju i stegovnoj odgovornosti sudaca i predsjednika sudova te svoje odluke donosi na nepristran način, na temelju kriterija propisanih zakonom. Ovim izmjenama proširen je i djelokrug Državnog sudbenog vijeća sudjelovanjem Vijeća u osposobljavanju i usavršavanju sudaca i drugog pravosudnog osoblja. Značajna novina koju je donijela izmjena članka 123. Ustava Republike Hrvatske bila je i da se način izbora članova Državnog sudbenog vijeća uređuje zakonom.

Zakonom o Državnom sudbenom vijeću posebno je propisan postupak imenovanja sudaca koji se prvi put imenuju na sudačku dužnost, a kojima je uspješno završena Državna škola za pravosudne dužnosnike propisana kao uvjet za imenovanje. Sukladno navedenom djelokrug Vijeća proširen je i dužnošću provođenja postupka upisa kandidata u Državnu školu za pravosudne dužnosnike i postupka polaganja završnog ispita.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom sudbenom vijeću („Narodne novine“, broj 57/11) propisano je da imenovanje sudaca iz reda kandidata koji su završili Državnu školu za pravosudne dužnosnike mora biti utemeljeno na završnoj ocjeni koju su kandidati ostvarili u Državnoj školi i ostvarenim bodovima na razgovoru s kandidatima.

Nastavno na predložene izmjene i dopune Zakona o Pravosudnoj akademiji kojima se provodi reforma sustava ulaska u pravosudnu dužnost predlaže se i u Zakon o Državnom sudbenom vijeću ugraditi mehanizme izjednačavanja vrednovanja uvjeta za upis u Državnu školu za pravosudne dužnosnike te vrednovanja završnog ispita kandidata koji su ga položili prema ranijim propisima i kandidata koji će ga ubuduće polagati. Prema važećim odredbama Zakona o Pravosudnoj akademiji („Narodne novine“, broj 153/09 i 127/10) na natječaj za prijam u Državnu školu za pravosudne dužnosnike mogu se javiti kandidati koji su na

pravosudnom ispitu ostvarili najmanje 70 bodova. Budući da Zakon o pripravnicima u pravosudnim organima i pravosudnom ispitu („Narodne novine“, broj 54/74, 29/78 i 13/90), koji je u primjeni bio do 1. rujna 2009., nije poznao bodovanje postignutog uspjeha, radi omogućavanja upisa u Državnu školu kandidatima koji su pravosudni ispit položili prema odredbama tog Zakona nametala se obveza polaganja posebnog pisanog ispita pred Državnim sudbenim vijećem te su se tako postignuti bodovi uzimali u obzir u postupku upisa u Državnu školu, ali i pri utvrđivanju završne ocjene. S obzirom na nastalu nejednakost u položaju ove dvije kategorije kandidata ovim se Zakonom predlaže izjednačiti njihov položaj.

Budući da se predloženim izmjenama i dopunama Zakona o Pravosudnoj akademiji propisuje da postupak upisa i završnog ispita u Državnoj školi za pravosudne dužnosnike provode posebna povjerenstva, čije članove iz reda sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske, zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske i Ministarstva pravosuđa na prijedlog Opće sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Kolegija Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i ministra pravosuđa imenuje Upravno vijeće Akademije na vrijeme od četiri godine, predlaže se iz Zakona o Državnom sudbenom vijeću brisati odredbu koja u nadležnost Vijeća stavlja provedbu postupka upisa i postupka polaganja završnog ispita u Državnoj školi.

Kako se Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Pravosudnoj akademiji i osobama koje nisu pohađale Državnu školu za pravosudne dužnosnike omogućuje da pod određenim uvjetima pristupe polaganju završnog ispita u Školi, nakon čega se smatra da su je završile i nakon čega stječu pravo natjecati se za imenovanje na sudačku dužnost, predlaže se brisati odredbe Zakona o Pravosudnoj akademiji o provedbi psihološkog testiranja u postupku upisa u Državnu školu, a s obzirom da bi polaznici Škole u odnosu na ove osobe bili stavljeni u neravnopravan položaj. Iz navedenog se razloga ovim izmjenama i dopunama Zakona o Državnom sudbenom vijeću predlaže da psihološko testiranje pri imenovanju na sudačku dužnost u sudovima prvog stupnja provodi Državno sudbeno vijeće.

Ovim se Zakonom također predlaže u postupak prvog imenovanja na sudačku dužnost, kao i imenovanja osoba koje nisu pravosudni dužnosnici na mjesta sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske uvesti sigurnosnu provjeru. S obzirom na specifičnost pravosudne dužnosti smatra se svrhovitim utvrditi postojanje činjenica koje eventualno upućuju na mogućnost zlorabe ili postojanje određenih rizika od zlorabe dužnosti odnosno od zlorabe određenih prava ili ovlasti na štetu nacionalne sigurnosti ili interesa Republike Hrvatske. Ova mogućnost predviđena je Zakonom o sigurnosnim provjerama („Narodne novine“, broj 85/08 i 86/12) za osobe koje se imenuju na određenu dužnost.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O DRŽAVNOM SUDBENOM VIJEĆU

Članak 1.

U Zakonu o Državnom sudbenom vijeću („Narodne novine“, broj 116/10, 57/11, 130/11, 13/13 i 28/13) u članku 42. stavku 1. podstavak 8. briše se.

Dosadašnji podstavci 9., 10. i 11. postaju podstavci 8., 9. i 10.

U stavku 2. riječi: „provođenja postupka upisa kandidata u Državnu školu za pravosudne dužnosnike i postupka polaganja završnog ispita,“ brišu se.

Članak 2.

U članku 51. dodaje se novi stavak 1. koji glasi:

„Za suca može biti imenovana osoba koja je hrvatski državljanin.“

Dosadašnji stavci 1., 2. i 3. postaju stavci 2., 3. i 4.

Članak 3.

U članku 55.a stavku 6. brišu se riječi: „i donosi odluku o imenovanju“.

Iza stavka 8. dodaju se stavci 9., 10., 11. i 12. koji glase:

„(9) Za kandidate s najvećim brojem bodova Vijeće nadležnoj sigurnosno-obavještajnoj agenciji podnosi zahtjev za provedbu temeljne sigurnosne provjere. Zahtjev se podnosi za onoliko kandidata koliko se sudaca imenuje.

(10) Na temelju izvješća o rezultatu sigurnosne provjere nadležne sigurnosno-obavještajne agencije Vijeće donosi ocjenu o postojanju sigurnosnih zapreka.

(11) U slučaju da kandidat iz stavka 9. ovog članka odbije dati suglasnost za provođenje sigurnosne provjere ili se u odnosu na tog kandidata utvrdi postojanje sigurnosnih zapreka, Vijeće nadležnoj sigurnosno-obavještajnoj agenciji podnosi zahtjev za provedbu sigurnosne provjere kandidata koji je ostvario sljedeći najveći broj bodova.

(12) Sigurnosna provjera provodi se sukladno Zakonu o sigurnosnim provjerama.“.

Članak 4.

Članak 56. mijenja se i glasi:

„(1) Kada Vijeće za suca imenuje kandidate koji su završili Državnu školu za pravosudne dužnosnike izbor mora biti utemeljen na završnoj ocjeni koju su kandidati ostvarili u Državnoj školi i ostvarenim bodovima na razgovoru s kandidatima.

(2) Kada Vijeće za suce imenuje kandidate koji su završili Državnu školu za pravosudne dužnosnike, a završnu ocjenu u Državnoj školi za pravosudne dužnosnike su ostvarili temeljem različitih mjerila, vrijednost završne ocjene tih kandidata se usklađuje na način da se završna ocjena svakog kandidata pomnoži s koeficijentom.

(3) Koeficijent iz stavka 2. ovog članka za svakog kandidata izračunava se na način da se najviša moguća završna ocjena prema propisima koji su važili u vrijeme prijave na oglas o slobodnom sudačkom mjestu, podijeli s najvišom mogućom završnom ocjenom koju je prema važećim propisima kandidat mogao ostvariti u vrijeme njegova ocjenjivanja.

(4) Razgovoru iz stavka 1. ovog članka mogu pristupiti samo kandidati koji su zadovoljili na psihološkom testiranju na koje ih je uputilo Vijeće.

(5) Psihološkim testiranjem utvrđuje se sposobnost kandidata za obnašanje sudačke dužnosti, a provodi ga ovlaštena pravna osoba koju utvrdi Vijeće. Pravilnik o sadržaju, metodama i postupku provedbe psihološkog testiranja donosi Vijeće.

(6) Kandidati koji zadovolje na psihološkom testiranju pozivaju se na razgovor pred Vijećem.

(7) Na razgovoru kandidati mogu ostvariti najviše 30 bodova.

(8) Za kandidate s najvećim brojem bodova Vijeće nadležnoj sigurnosno-obavještajnoj agenciji podnosi zahtjev za provedbu temeljne sigurnosne provjere. Zahtjev se podnosi za onoliko kandidata koliko se sudaca imenuje.

(9) Na temelju izvješća o rezultatu sigurnosne provjere nadležne sigurnosno-obavještajne agencije Vijeće donosi ocjenu o postojanju sigurnosnih zapreka.

(10) U slučaju da kandidat iz stavka 8. ovog članka odbije dati suglasnost za provođenje sigurnosne provjere ili se u odnosu na tog kandidata utvrdi postojanje sigurnosnih zapreka, Vijeće nadležnoj sigurnosno-obavještajnoj agenciji podnosi zahtjev za provedbu sigurnosne provjere kandidata koji je ostvario sljedeći najveći broj bodova.

(11) Sigurnosna provjera provodi se sukladno Zakonu o sigurnosnim provjerama.“.

Članak 5.

Postupci imenovanja sudaca koji su u tijeku dovršit će se prema odredbama Zakona o Državnom sudbenom vijeću („Narodne novine“, broj 116/10, 57/11, 130/11, 13/13 i 28/13).

Članak 6.

Pravilnik o sadržaju, metodama i postupku provedbe psihološkog testiranja Vijeće će donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu.

Članak 7.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. rujna 2015.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovim se člankom iz djelokruga Državnog sudbenog vijeća predlaže brisanje odredbe o provedbi postupka upisa i postupka polaganja završnog ispita u Državnoj školi, a s obzirom na predložene izmjene i dopune Zakona o Pravosudnoj akademiji kojima se propisuje da postupak upisa i završnog ispita u Državnoj školi za pravosudne dužnosnike provode posebna povjerenstva čije članove iz reda sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske, zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske i Ministarstva pravosuđa na prijedlog Opće sjednice Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Kolegija Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i ministra pravosuđa, imenuje Upravno vijeće Akademije na vrijeme od četiri godine.

Članak 2.

Ovim se člankom kao opći uvjet za imenovanje sudaca u Republici Hrvatskoj propisuje hrvatsko državljanstvo.

Članak 3.

Ovim se člankom propisuje da u postupku imenovanja sudaca Vrhovnog suda Republike Hrvatske iz reda kandidata koji nisu pravosudni dužnosnici Vijeće za kandidate s najvećim brojem bodova nadležnoj sigurnosno-obavještajnoj agenciji podnosi zahtjev za provedbu temeljne sigurnosne provjere te da na temelju podnesenog izvješća o rezultatu sigurnosne provjere donosi ocjenu o postojanju sigurnosnih zapreka. Nadalje, propisuje se i postupak u slučaju da se u odnosu na navedene kandidate utvrdi postojanje sigurnosnih zapreka ili da odbiju dati pristanak na provedbu sigurnosne provjere. Sigurnosna provjera provodi se sukladno Zakonu o sigurnosnim provjerama.

S obzirom na specifičnost pravosudne dužnosti smatra se svrhovitim utvrditi postojanje činjenica koje eventualno upućuju na mogućnost zlorabe ili postojanje određenih rizika od zlorabe dužnosti odnosno od zlorabe određenih prava ili ovlasti na štetu nacionalne sigurnosti ili interesa Republike Hrvatske. Ova mogućnost predviđena je Zakonom o sigurnosnim provjerama („Narodne novine“, broj 85/08 i 86/12) za osobe koje se imenuju na određenu dužnost.

Članak 4.

Ovim se člankom propisuju uvjeti za imenovanje sudaca prvostupanijskih sudova odnosno propisuje da izbor kandidata mora biti utemeljen na završnoj ocjeni koju je kandidat ostvario u Državnoj školi i ostvarenim bodovima na razgovoru s kandidatom.

Radi izjednačavanja položaja kandidata koji su završnu ocjenu u Državnoj školi za pravosudne dužnosnike ostvarili temeljem različitih mjerila, predlaže se da Vijeće završne ocjene takvih kandidata usklađuje množenjem završne ocjene svakog kandidata koeficijentom koji se za svakog kandidata izračunava na način da se najviša moguća završna ocjena prema propisima koji su važili u vrijeme prijave na oglas o slobodnom mjestu zamjenika općinskog državnog odvjetnika podijeli s najvišom mogućom završnom ocjenom koju je prema važećim propisima kandidat mogao ostvariti u vrijeme njegova ocjenjivanja.

Predlaže se da usmenom razgovoru u postupku imenovanja prvostupanijskih sudaca mogu pristupiti samo kandidati koji su zadovoljili na psihološkom testiranju na koje ih je uputilo Vijeće i u odnosu na koje je Vijeće ocijenilo da ne postoje sigurnosne zapreke.

Kako se Nacrtom prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Pravosudnoj akademiji i osobama koje nisu pohađale Državnu školu za pravosudne dužnosnike omogućuje

da pod određenim uvjetima pristupe polaganju završnog ispita u Školi, nakon čega se smatra da su je završile i nakon čega stječu pravo natjecati se za imenovanje na sudačku dužnost, predlaže se brisati odredbe Zakona o Pravosudnoj akademiji o provedbi psihološkog testiranja u postupku upisa u Državnu školu, a s obzirom da bi polaznici Škole u odnosu na ove osobe bili stavljeni u neravnopravan položaj. Iz navedenog se razloga ovim izmjenama i dopunama Zakona o Državnom sudbenom vijeću predlaže da psihološko testiranje pri imenovanju na dužnost suca prvostupanijskog suda provodi Državno sudbeno vijeće. Ovim se člankom nadalje propisuje da se psihološkim testiranjem utvrđuje sposobnost kandidata za obnašanje sudačke dužnosti te da ga provodi ovlaštena pravna osoba koju utvrdi Vijeće. O sadržaju, metodama i postupku provedbe psihološkog testiranja Vijeće donosi poseban Pravilnik.

Također se propisuje da za kandidate koji zadovolje na psihološkom testiranju Vijeće nadležnoj sigurnosno-obavještajnoj agenciji podnosi zahtjev za provedbu temeljne sigurnosne provjere koja se provodi sukladno Zakonu o sigurnosnim provjerama i da na temelju izvješća o rezultatu sigurnosne provjere nadležne sigurnosno-obavještajne agencije Vijeće donosi ocjenu o postojanju sigurnosnih zapreka. S obzirom na specifičnost pravosudne dužnosti smatra se svrhovitim utvrditi eventualno postojanje ovakvih činjenica. Ova mogućnost predviđena je Zakonom o sigurnosnim provjerama („Narodne novine“, broj 85/08 i 86/12) za osobe koje se imenuju na određenu dužnost.

S obzirom da se u Nacrtu prijedloga Zakona o Pravosudnoj akademiji predlaže izmjena najveće moguće završne ocjene koja se može ostvariti u Državnoj školi, radi zadržavanja postojećeg razmjera između broja bodova završne ocjene u odnosu na bodove koje kandidat može ostvariti na razgovoru u postupku imenovanja pred Državnim sudbenim vijećem predlaže se da najveći mogući broj bodova koji se može ostvariti na tom razgovoru bude 30.

Članak 5.

Ovim se člankom propisuje da će se postupci imenovanja sudaca koji su u tijeku dovršiti prema odredbama zakona koji je bio na snazi do stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 6.

Ovim se člankom propisuje rok u kojem će Državno sudbeno vijeće donijeti Pravilnik o sadržaju, metodama i postupku provedbe psihološkog testiranja.

Članak 7.

Ovim se člankom propisuje vrijeme stupanja na snagu ovog Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU ILI DOPUNJUJU

Članak 42.

(1) U djelokrug Vijeća spada:

- imenovanje sudaca,
- imenovanje i razrješenje predsjednika sudova,
- odlučivanje o imunitetu sudaca,
- premještaj sudaca,
- vođenje stegovnog postupka i odlučivanje o stegovnoj odgovornosti sudaca,
- odlučivanje o razrješenju sudaca,
- sudjelovanje u osposobljavanju i usavršavanju sudaca i sudskih službenika,
- provođenje postupka upisa kandidata u Državnu školu za pravosudne dužnosnike i postupka polaganja završnog ispita,
- donošenje Metodologije izrade ocjene sudaca,
- vođenje osobnih očevidnika sudaca,
- vođenje i kontrola imovinskih kartica sudaca.

(2) Član Vijeća izuzet je od obavljanja dužnosti člana Vijeća u postupku imenovanja sudaca, imenovanja i razrješenja predsjednika sudova, premještaja sudaca, odlučivanja o razrješenju sudaca, stegovnom postupku, provođenja postupka upisa kandidata u Državnu školu za pravosudne dužnosnike i postupka polaganja završnog ispita, vođenja i kontrole imovinskih kartica sudaca te u postupku odlučivanja o imunitetu suca ako mu je kandidat ili sudac, odnosno jedan od kandidata ili sudaca:

- 1) bračni ili izvanbračni drug ili srodnik po tazbini do drugog stupnja, bez obzira na to je li bračni ili izvanbračni odnos prestao ili nije,
- 2) srodnik u uspravnoj liniji do bilo kojeg stupnja, a u pobočnoj liniji do četvrtog stupnja,
- 3) u odnosu skrbnika, šticeinika, posvojitelja, posvojenika, hranitelja, hranjenika, smještene osobe ili udomitelja.

(3) Član Vijeća, čim sazna da postoji koji od razloga za izuzeće iz stavka 2. ovoga članka, dužan je odmah prekinuti obavljanje svih radnji u postupku i o tome obavijestiti Vijeće.

(4) Ako član Vijeća, izvan slučajeva iz stavka 2. ovoga članka, zna za okolnosti koje izazivaju sumnju u njegovu nepristranost u postupcima iz stavka 1. ovoga članka, dužan je o tome odmah obavijestiti Vijeće koje će donijeti odgovarajuću odluku.

Članak 51.

(1) Za suca prekršajnog, općinskog, trgovačkog i upravnog suda može biti imenovana osoba koja je završila Državnu školu za pravosudne dužnosnike.

(2) Za suca županijskog suda, Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske i Visokog upravnog suda Republike Hrvatske može biti imenovana osoba koja radi kao pravosudni dužnosnik najmanje 8 godina.

(3) Za suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske može biti imenovana osoba koja je najmanje 15 godina radila kao pravosudni dužnosnik, isto toliko godina bila odvjetnik, javni bilježnik, sveučilišni profesor pravnih znanosti koji ima položen pravosudni ispit i najmanje 15 godina radnog iskustva nakon položenog pravosudnog ispita i ugledni pravnik s položenim pravosudnim ispitom i najmanje 20 godina radnog iskustva, koji se dokazao svojim stručnim radom na određenom pravnom području, kao i stručnim i znanstvenim radovima.

Članak 55.a

- (1) Kandidati za suca Vrhovnog suda Republike Hrvatske koji su podnijeli prijave na oglas, a nisu pravosudni dužnosnici, pristupaju provjeri znanja pred Vijećem. Provjera znanja sastoji se od izrade jedne ili više pisanih radnji, u skladu s odredbama Pravilnika koji donosi Državno sudbeno vijeće.
- (2) Kandidati pisane radnje izrađuju pod osobnim zaporkama.
- (3) Kandidati mogu iz jedne ili više pisanih radnji ostvariti najviše 150 bodova.
- (4) Kandidati koji su zbrojem bodova dobivenim na provjeri znanja ostvarili najbolji uspjeh pozivaju se na usmeni razgovor.
- (5) Na usmenom razgovoru kandidat može ostvariti najviše 20 bodova.
- (6) Na temelju rezultata provjere znanja i usmenog razgovora Vijeće sastavlja listu prvenstva kandidata i donosi odluku o imenovanju.
- (7) Lista prvenstva objavljuje se na internetskim stranicama Vijeća i sadrži ukupan zbroj bodova i bodove ostvarene po svakom od kriterija.
- (8) Vijeće donosi Pravilnik o načinu provođenja i ocjenjivanju pisanih radnji iz stavka 1. ovoga članka te načinu provođenja i ocjenjivanja usmenog razgovora iz stavka 5. ovoga članka.

Članak 56.

- (1) Kada Vijeće za suca imenuje kandidate koji su završili Državnu školu za pravosudne dužnosnike izbor mora biti utemeljen na završnoj ocjeni koju su kandidati ostvarili u Državnoj školi i ostvarenim bodovima na razgovoru s kandidatima.
- (2) Na razgovoru kandidati mogu ostvariti najviše 20 bodova.

